

Evolució d'un nen amb TEA a partir d'una teràpia basada en la imitació: Estudi Pilot

Balart, N.^b, Arias-Pujol, E.^{a,b}, Vilaregut, A.^b, Mestres M.^a

(a) Centre Educatiu i Terapèutic Carrilet S.C.C.L., Barcelona

(b) Facultat de Psicologia, Ciències de l'Educació i de l'Esport Blanquerna, Universitat Ramon Llull, Barcelona

Introducció

- Les neurones mirall (NM) s'activen quan una persona observa a una altre realitzar una acció i també quan aquesta persona realitza l'acció (Iacoboni et al., 2009).
- Les persones amb trastorn de l'espectre autista tenen una disfunció en el sistema de NM i això repercuteix en la seva capacitat d'imitació, empatia i sentit del Jo (Cornelio-Nieto, 2009; Sánchez Hita, 2007).

Objectiu

- Observar i analitzar qualitativament l'evolució del llenguatge, la comunicació i la interacció social d'un nen amb TEA al llarg de l'aplicació de la teràpia basada en la imitació.

Metodologia

Participants

- Un nen de 4 anys amb diagnòstic de TEA greu, escolaritzat al Centre Educatiu i Terapèutic Carrilet (Barcelona).
- El diagnòstic de TEA es va basar en els resultats obtinguts en l'*Autism Diagnostic Observation Schedule* (ADOS), severitat calibrada = 10.
- La psicoteràpia es va realitzar per una psicòloga clínica del CEE Carrilet, 20 sessions de freqüència setmanal.

Material

- Quatre gravacions registrades.
- Quatre transcripcions.

Instrument observacional

- Sistema de categories: Test ADOS adaptat, diferenciant 2 nivells de severitat.

Procediment

- Selecció de 4 sessions gravades i transcrites.
- Establiment d'unitats d'anàlisi: Llenguatge i comunicació, i interacció social recíproca.
- Creació del Sistema de categories a partir de l'adaptació del test ADOS.
- Anàlisi qualitatiu de les 4 sessions: assignant cada categoria al torn d'intervenció corresponent.
- Quantificació de les categories de cada sessió i passar de freqüències a percentatges.

Referències

- Arias, E., Castelló, C., Fieschi, E., Mestres, M., & Soldevilla, A. (2014). Investigación observacional: una experiencia de intervención e niños con TEA basada en la teoría de las neuronas espejo. *Temas de Psicoanálisis*, 7, 1-34.
- Cornelio-Nieto, J. O. (2009). Autismo infantil y neuronas en espejo. *Revista de Neurología*, 48, 27-29.
- Iacoboni, M. (2009). *Las neuronas espejo: Empatía, Neuropolítica, autismo, imitación o de cómo entendemos a los otros*. Buenos Aires, Argentina: Katz Editores.
- Lord, C., Rutter, M., DiLavore, P. C. and Risi, S. (1999). *Autism Diagnostic Observation Schedule (ADOS)*. Barcelona: Ediciones TEA.
- orders, 30, 205-223. Sánchez Hita, I. (2007). Los espejos en la mente. *Revista de Psicoanálisis Aperturas Psicoanalíticas*. 25, 1-8.

Resultats

Llenguatge i comunicació

- Al llarg de la teràpia el nen inicia l'ús ocasional de frases (Llenguatge no ecològic, LNE1). També s'observa una disminució de l'ús d'una paraula o aproximació a una paraula, que seria el nivell d'expressió més autista (LNE2). Figura 1
- El nen mostra un augment en la demanda no instrumentalitzada (Ús cos altre per comunicar-se, UCC1) i una disminució en l'instrumentalització de l'adult (UCC2). Figura 2

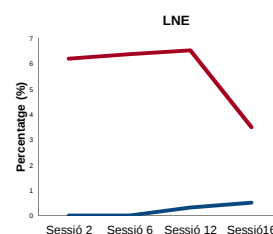


Figura 1. Nivell general de llenguatge no ecològic.

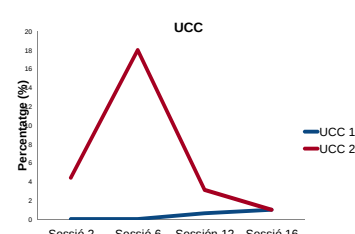


Figura 2. Ús del cos de l'altre per comunicar-se.

Interacció social recíproca

- S'observa un increment dels apropaments socials que tenen intenció d'implicar a la terapeuta (QAS1) i una disminució dels que no tenen qualitat social (QAS2). Figura 3

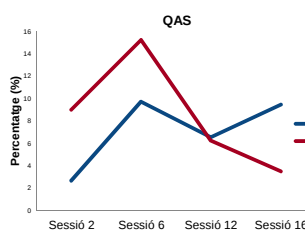


Figura 3. Qualitat dels apropaments socials.



Conclusions

- Al llarg del tractament es detecten canvis centrats en:
 1. Augment de l'atenció i la proximitat amb l'adult.
 2. Creixement del contacte físic.
 3. Increment de la interacció recíproca amb la terapeuta.

Limitacions

Cal tenir en compte que s'ha treballat amb un material transcrit per diversos observadors i no s'ha validat el sistema de categories. Per tant, es tracta d'un estudi pilot.